

Selmeczbányai Híradó.

SELMECZ-BÉLABÁNYA A SZ. K. VÁROS HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 „
Negyed évre	1 „

Egyes szám ára 10 krajczár.

Felolós szerkesztő és kiadó:
VÖRÖS FERENCZ.

Laptulajdonos:
JOERGES AGOST óz.v. és fia

A lapot illető szellemi közlemény, valamint az anyagi rész is a kiadóhivatalra ezimzendő.

HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA:

100 szög 2 frt., ezentel minden megkezdett 100 szónál 50 krral több.
Magánhirdetések megállapodás szerint számítottak.

Nyílt-tér három hasábos sorért 10 kr.

Bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

== Kéziratok nem adnak vissza. ==

Hirdetmény.

Kies fekvése, gyönyörű vidéke és kitünő levegője valamint környező lenyesseli miatt nyaralók által sűrűn felkeresni szokott Körmezabánya szab. kir. városában levő, és a felvidéki magyar közművelődési egyesület tulajdonát képező nagyvendéglő 1896 évi november-hó 1-től bérbeadandó.

A teljesen újonnan épült és a kor legmodernebb igényének megfelelő szálloda 20 vendégszobával több szobából álló kassinóhelyiséggel, szélszedhető szinpadal, nagy, díszteremmel, három étteremmel, kávéházzal fürdőszobákkal, kényelmes vendéglős a kassál, istállók, és köcsiszine kkel bír és hozzá nagy mulatókert is tartozik.

A tudakozódók és ajánlattevők, szíveskedjenek a Felvidéki magyar közművelődési egyesület Nyitrai székelő ügyvezetőségéhez fordulni, a hol a berleti időtartama és a berleti feltételekre nézve bármikor tájékoztatást nyerhetnek.

Nyitra 1895 évi szeptember hó 1-én

A felvidéki magyar közművelődési egyesület ügyvezetősége.

Az új vasut terve.

Az Ipolyvölgy és Selmeczbánya közt s ezen át Garamberenczeig vezetett tervezett vasuti vonal közigazgatási bejárása Rudnay Béla főispánunk elnökléte alatt e hó 8-án befejeztetett mély tárgyalásnál az elnökön s a feleken kívül jelen voltak: Vértésy Kálmán minisiteri titkár, Spönyi Kálmán minisiteri tanácsos, Tiszai Kálmán vasuti felügyelő, Göttmann János főellenőr, Podháizsny Alajos főhadnagy, Kuttner Kálmán kulturmémök, Czibulya László Hontmegye főjegyzője, Báro Nyáry Alfonz h. főszolgabíró, Finka Sándor főszolgabíró, Kachelmann Károly gyártulajdonos, Skrovina Mátys főszolgabíró, Steffens József főmérnök, Gianone Adolf felügyelő, Boch János főellenőr, Visnyovszky

TÁRCZA.

Feledés.

Masíroznak a katorák. A szeldelik vonalúkkal a hazát szelében hosszabban, hogy egy-egy gyüponthoz jussanak az előirt időben, hol aztan előirt parancsok szerint állják a tüzet, adják a tüzet, játéknak tekintélt, mégis sok egészséges testet betegséggel megtámadó, sőt halált is okozó gyakorlatukban.

Oh! messze délen Zenta, itt fenn Nyitra a gyüponthoz, mely felé annyian masíroztak s masíroznak majd. Hát ezt az utat, melyet a minap erre jár, beszterezabányaiak megtették, egykor ama nagy napokban mi is megtettük, monda a minap egy 48-asunk; de nem hozott ám minket vasut, mint a mostaniakat, a kérelhetetlen parancsotlat hajtott, a mely ember-számba sem vette akkor a magyart. S a mi kiinduló pontunk nem Beszterezabánya, hanem a magyarnak annyira sötét Világos volt.

Omét szoktunk selmezieiek öten s jöttünk erdőn bokron keresztül, mindig rejtelt utakon, s mindig az éj sötététől, erdő homályátólkarva.

Szerencsésen el is jutottunk a mi girbe görbe szűkebb hazánkba; de az utonállóirol már akkor is hírhedt Gyetva határában a esűf haláltól, az agyonbuzkosztól való félelem kihajtott engem 17 éves gyereként a nyílt országra, a hova társaim nem követték.

Egyebíránt most sem tudom, vajjon azok a vad, marczona gyetvai rablók imponáltak-e oly nagyon, vagy a honvágy, az én édes szülem látásának vágya hajtott-e annyira, hogy kiterjék a rövidebbnek tartott

Sándor vállalkozó mérnök, Török István, mérnök, Szitnyai József polgármester, Heinecz Hugó tiszti ügyész, Bernhardt Adolf gazd tanácsnok, Wankovits Lajos tb. tanácsnok.

A tárgyalásokrol egybek közt a következőket sikerült megtudnunk:

A terv szerint a vonal a Zipszer-zuzónál bekanyarodva a Selmecz patak jobboldalára, Szt. Antal fölött haladna a két malom mellett a Mór-zuzóig Szent Antalra, a melyben a sz. antaliak egy külön indulóház fölépitéséhez nem akarnak járulni, legfeljebb egy megálló hely tervezetik.

A Mór-zuzótól a Selmecz-patak balpartjára vezetnék, melyről a közp. ezüstkohó fölött ismét átmege a jobb oldalra s onnét a steffultói völgybe, melyben a steffultói patak jobb partján a kinstári ökor-istálló és a közelben levő tó alatt, vagyis a felső kohóval szemben nagyobb kanyarulattal a povraznikai magaslatra emelkedik.

Majd a Bombal nevű mezőség alsó részében a ferenczaknai bányatiszti lak felső szögletétől fölfelé egész a Mária-segíts-aknához vezetó útig, a hol terv szerint az indulóház lenne.

Innét folytatóg a lóvonatu bányavasut fölött 1 méterrel magasabb fekvéssel egész a mérőházig vezetvén, egy nagyobb kanyarulattal az országoton és a Selmecz patakon át a Balás-Lupták-féle birtokkal szemben a mostani indulóház alatt 15 méternyel lejjebb haladna s az Ertl Vilmos-féle majör mögötti hegyoldaldoban a ribnikai zúzó fölötti gerincebevágasba jut el (mely utóbbi 23 méternyi mélységre van tervezve).

Onnan a kisiblyei pagony fölötti vízvezeték mellett a mostani vasutnak részben felhasználásá-

országura. — Elég az hozzá, hogy elhagytam a társaimat s ez volt a vesztém.

Sietve haladtam a poros országuton, a mennyire behagadt sebem engedte s furaót lábaim birták; dobogó kobellét siettem az édes otthon felé, öten, szomjan, melyhez már oly közel voltam; de Zolyommal felismertek honvédruhámról Hurbánnak doeskoros vitézei és én a nagyobb erőt előlt capituláltam, s bele kerültem a zolyomi vár börtöneibe, a hol már több száz honvéd volt összefogdosva.

E vidéken akkoriban Lander verbunkos kapitány parancsolt, a ki Beszterezabányáról naponként ellátogatott Zolyomba, az itt állomások alantásának nadonkint kiadva rendeleteit s számba véve az elfogottakat.

Mikor már mintegy 500-an voltunk, utnak indítottak a szépnék annyiszor hallott Italia felé.

Hej, nekünk egy eceptet sem volt az akkor szép, remégtünk tőle, mert tudtuk, hogy Italia akkor legalább is 10 estzendőt jelent!

Zolyomból minden pihenés nélkül tettük meg az utat Selmeczabányáig, a hol már pihenünk, azaz csak pihenhetünk volna.

De hát nekünk nehányunknak ez a város itthonunk, lakosai közül több ismerőstünk, rokonunk volt, a kiket látni, velök csak egy szót váltani szeretnünk volna. De a parancs másként szólt, s Lander kapitány parancsát nem volt ember, ki meg merle volna szemni és mi „előre arez”-ezal masíroztunk a városon keresztül, a hol tán épen nehányunknak apja, édes anyja az ablakon át epedve varta tekintetünkét,

val a bélabányai vasut baloldalán egész Kecs-késig vezetvén, a hol is a patak mellett jobbra kanyarodva a keskeny vágányu vasut testén némi eltérésekkel G.-Berzenece községbe vezetvén, a honnan a g.-berzenecei állomáshoz csatlakoznék.

Megjegyezzük azt, hogy Selmeczbányán a Lestyánszky József-féle házzal szemben külön megálló hely tervezetik és Bélabányán az indulóház az ottani kohóval szemben lenne, s így Bélabányára az az előny származnék e terv szerint, hogy az indulóház legfeljebb 1 kilométernyire lenne a várostól.

Midőn az újabban tervbe vett vasut irányát a fentiekben jelezük, helyén valónak tartjuk egyszersmind ez új terv előzményeit, valamint a végrehajtó bizottságnak a várossal szemben kifejezett ohaját, illetve megkeresését is ismergetni, melyet a legközelebbi törvényh. biz közgyűlésünk is tárgyalni fog.

Az Ipolyvölgyből Németin keresztül Selmeczbányára vezetendó rendes vágányu helyi érdekű vasutvonal törzsrészvényeiből, mint már régebben közöltük, városunk közönsége 120.000 frt értéket jegyzett.

Midőn az ezen jegyzést kimondó határozatot közgyűlésünk meghozta, a terv az volt, hogy a rendes vágányu vasut csak is Selmeczbányáig épül ki és az innen G.-Berzeneceire vezetó jelenlegi keskeny vágányu vasut változatlanul hagyatik meg, az új vonal ruska-hatvani rendes vágányu vonattal pedig a Korponán keresztül Zolyomig építeni tervzett rendes vágányu vasut utjain költetett volna össze.

Időközben azonban a vasuti érdekeltsegek végrehajtó bizottsága a korpona-zolyomi

vagy jó pajtásunk az utcasoron keresett bennünket, a parancsszóra rendben masírozó tömeg sorai között, honnan nem kilépünk, de még kiszólunk sem volt szabad.

Most 46 évvel öregebb vagyok, de könnyebben masíroznam végig városunkutczáját, mint akkor tettem! Az a keserűség, az a fájdalom, két nagy övei körében, nagyon terhes volt.

No, de mentünk, még azt az igazán mély fájdalmat, jogos keserűséget is elrejtve, hogy arcunkat kenelők kísérőink ne lássák azon se gyönyörködössenek, pedig beh nagy kísértebe esett a mi ös elhatározásunk akkor, a mikor egyik társunk szemünk laltára bontakozott ki övéi karjaiból s az utolsó buszuszó; az anyának, a testvérnek hangja, fájó sikoltása fülnkbe, nem, szívünkbe hatolt!*)

Még ezt is elfojtottuk s még mi vigasztaltuk P. társunkat, a ki ös lélekkel állott sorba s tette „előre arez”-ezal az utat.

Az első állomás Léva volt, hova pihenés nélkül masíroztunk, onnan Boisen át Gécisillybe, a hol besoroztat bennünket az olaszországi osztrák hadseregbe.*

De nem folytatom polgártársunknak elbeszélését, a melynek ezimeül joggal irhatnam a „tiz év”-et.

Az is elhunyt, az a tiz év, s honvédeink szenvedéseikert bő kárpótlást lennek, nekünk utódoknak

*) Panoaldy Gyula nem régt elhunyt polgártársunk volt ez a társ, a kinek a jelenet előtt két nappal megengedte Lander kapitány, hogy a zolyomi börtönből, a hol Hankisz Jenő most is él és pedig hála az Éznek jó egészségnek örvendő nyug. kir. adótornokunkkal együtt fogva volt, két nagy övei körében lehessen Jó testvérnek könnyörgése, könnyei indítottak meg L. kapitányt.

szakasz eljöttével a Selmezbánya-G. Berzenze közötti keskeny vágányu vasutnak széles vágányúvá leendő átalakítását, illetve ezen vonalon széles vágányu vasutnak építését határozta el.

Természetes, hogy ezen határozat következtében a Korpona és Zólyom közötti érdekelt ségnek a törzsrészvényekhez való hozzájárulásáról a végrehajtó bizottság lemondott és a selmezc-garamberzenei szakasz kiépítése következtében felmerülő körülbelül 1.000.000 forint kitevő építési költségek megfelelő 35%, vagyis 350.000 forintnyi törzsrészvények más oldalú biztosításáról kellett gondoskodnia.

Mintán pedig a selmezc-g.-berzenei szakasznak rendes vágányú vasútként leendő kiépítése első sorban Selmezc-Bélabánya sz. kir. város közönségére bír kiszámíthatatlan horderevvel, miként ezt a végrehajtó bizottság egy átiratában kifejti, a végrehajtó bizottság az iránt fordult városunk közönségéhez, hogy az Ipolyáságról Selmezbányáig építendő vonalra már megszavazott 120.000 forint feljebb a törzsrészvényekből újabb megfelelő összeget jegyezne, s e mellett a tervbe vett új szakasz előmunkálatai költségeire megszavazott 1500 forint felül újabb 1000 forint szavazna meg, mely a törzsrészvényekbe betudandó lesz.

Ezt a megkeresést városunk gazdasági szakbizottsága Bernhardt Adolf gazd. tanácsnok elnökle alatt már tárgyalta s egyhangúlag történt megállapodásában azt javasolja a közgyűlésnek, hogy az eddig 120.000 forint megállapított törzsrészvényjegyzést 200.000 fortra egészítsék ki s a tervbe vett új szakasz előmunkálatai költségeire a már megszavazott 1500 forint felül újabb 1000 forint szavazzon meg.

Kiválóan támogatva látja a gazdasági bizottság ezen javaslatát azon előnyökkel, melyeket a nagy világforgalommal közvetlen összekötő vasútvonal, minő az újabb tervezett selmezbánya-garamberzenei vonal, olyan vonallal szemben nyújt, mint az előbb tervezett Ipolyvölgyi-selmezbányai vonal, s azon meggyőződés vezérli a bizottságot e javaslatának meghozatalára, ha az előbb tervben volt vonalra 120.000 forint voltak hajlandók törzsrészvényekben jegyezni, ugy ez újabb vonalra annál készségesebben hozhatjuk meg az újabb áldozatot, mert ez áldozat bizonnyára dúsán fog gyümölcsözni e város kereskedelmi, ipari, egyáltalán közgazdasági érdekeinek hatással emelkedésével, melynek ez újabb szakasz kétségen

tisztelő elismerésében. Emlékkük, nevük tisztelet tárgya. Az a szigorú verbunkos kapitány, a ki annyi katonának vágott a markába borozás ez tánc közben, nagy számban szállítván az osztrák seregbe a mi fel-földi töltegenyünköböl a jó „anyagot”, s majd később a csak védtelen hónapok fogdosására használt hurbanistákkal annyi jó magyar hazafit küldött Itáliába, Radeckynek, ez a szigorú verbunkos kapitány is örök álmát alussza már Álmát bizonyára nem zavarja senmi; hisz ő hű volt ahhoz a zászlóhoz, melyhez ifjú korában esküdött.

Nem zavarhatja senmi, mert mi elők is fátolyt borítottunk már régen a régi gólgóthákra s az idő behégesztette a sebeket.

Felétünk és feladni tudni a büntelmek, erény. Annak a szigorú verbunkos kapitánynak a mi nap temették az özvegyét, s az agg nőt a megillető tisztességgel kísértük ki utolsó útjára, ünnepies harangzugas között.

És annak az ifjunak, a ki övei közül itt állott a sorba egykor, szép leányát, most már boldog családját én ott láttam a gyászkiéret között, s a ki akkor „előre arez”-ezal volt kénytelen szülővárosának utcáján végig maszírozni, szől se válthatva övével... ugyanazon az úton halad a gyászszínes megadók sorában. De most az első állomás oly közel van... ott a temetőben.

A multon tavoly, lelkünkben feledés... Jól van így.

a. b.

kivül első tényezőjévé, főrugójává lenni hivatva leszen.

Midőn azonban ezen javaslatát a gazdasági bizottság készséggel terjeszti a törvényhatósági bizottság elé, el nem zárkozhatik annak kijelentésétől, mikép ez újabb áldozat meghozatalát azon föltételhez javasolja kötni, hogy az Ipolyvölgyi vonal kiinduló pontja Ipolyszakállós legyen.

Azt hiszük hogy közgyűlésünk egyhangúlag fogja a fenti javaslatot határozattá emelni, annyival is inkább, mivel már az ezüstbányászati csökkentésre irányuló kormányintézkedések első híre elsőrendű menteszközüll emelte ki fölterjesztésében a bányaművelés mellett, egy rendes vágányu vasut létesítését.

Közgazdasági életünköböl.

(Folytatása és vége.)

Elemi csapások nem voltak.

A munkabérek az 1894. évekhez képest nem változtak, munkaerőben pedig hiány nem volt.

b.) Gazdasági egyletek, gazdasági intézetek, földműves iskola itt helyütt nem léven, ez irányban mit sem jelenthetek.

c.) Kereskedelmi növények természetére és kender áztatásokra nézve megjegyzem, hogy ezekkel gazdáink alig foglalkoznak, s így ezekről mit sem szólhatok.

Szőlőművelés szőlőtelepek hiányában ezen város területen nem üzitek.

d.) A fatenyésztésre és gyümölcsészetre nézve jelentem, hogy ezzel egyelőre polgarok és tanítók foglalkoznak s közepeszerű termés várható; a fatenyésztés előmozdítása tekintetéből pedig okleveles kertész működik a városnál.

e.) A méhészetet illetőleg egyelőre csak annyit jelenthetek, hogy a rajzás a sok és állandó eső okából késő június havában volt mely tény a méz termelésre károsan hatott.

f.) A tejtermékek, melyek a hosszú tél okozta legelő- és általános takarmányhiány miatt nem kielégültek, — azok értékesítették, — hogy a tejtermékek²,³ része közvetlen fogyasztás alá esik, $\frac{1}{3}$ részből pedig vaj és túró készül.

g.) Káros rovarok terjedése elleni intézkedés s a mező rendőri szabályrendeletek betartása tárgyában tapasztalom hogy ez irányban a rendőrkapitányi hivatal a legszigorúbban jár el.

h.) A szállítási ügyre vonatkozólag jelenthetem, hogy az mi akadályt sem szenvedett s dacára a gyakori nagy záporosoknak úgy az állami, mint a törvényhatósági közutak jó karban vannak.

5.) Vízjog. A Selmezbánya város belterületén létesítendő új vízvezeték ügyében jelenthetem, hogy annak építése iránti tárgyalások folyamatban vannak, s reményelhető, hogy ezen tárgyalások ez őszön fognak befejezteni.

A halászat ügyét illetőleg jelezhetem, hogy a bányászati célokra és a használati viznek gyűjtésére szolgáló tavakba eresztett csekély tenyészanyag mellett a hal szaporulat alig észlelhető.

Ezzel befejezem felvili jelentésemet tisztelettel kérem Excellentiádat, hogy azt kegyesen tudomásul venni méltóztatssék.

Selmezbányán, 1895 évi július hó 14-én

Bernhardt Adolf s. k.
közigazdasági előadó

A szomszedságból.

Hontmegeyből.

Kedves Szerkesztő ur új rovatába szívesen írnek én sokról sokat; de mikor nem minden érdekli a mi jó selmecci szomszédainkat, kik tőlünk olyan nagyon messze vannak, hogy alig van érdekösségünk. Sőt mondhatnám, ugy régebben, mint most újabb bizonyos ügy miatt ellenfeleink. Ez a bizonyos, vagyis inkább bizonytalan ügy a kikerekített ügye, melyet úgy szeretnénk a szomszédok elintéztetni, hogy az ő városuk a központja lenne a kikerekített új megyének; magukhoz akarnak bennünket ölelni, bekebelezni. Ez miatt vagyunk mi most még be nem vallott ellenségessé labon. No de ne erről. Ha arról akarnék írni, a mi megyenket most legjobban foglalkoztatja, akkor az Isten áldásáról; a termésről kellene írnom, mert valójában ez mindennapi gondunk, ez a beszédünk tárgya, de hát az aranyat és ezüstöt arató bányaváros közönségét ez nem érdekli, mikor nekünk csak az arany színét viselő aranykász a kincsünk, — s ezt is Önök viszik el adóba tőlünk a mi aranyos ifjuságunk tamitási és tartási adója fejében. No de az új vasutról is sokat beszélünk, de ez az egy már

mégis közös ügyünk talán? Az talán mégis érdekli a kulturális irányban haladó — mit Kedves Szerkesztő ur becses lapjából már két évized óta figyelemmel kísérve kivesszem a haladást — hogy a milliuniuma mi is nagyban készülünk, a mennyiben akadtak lelkes fiaink, a kik anyacsak gyűjtik sőtét multunk történelmének és jelenünknek adatait, gyűjtik régiségeinket halomra. Egyébiránt ezt is felemlítette már becses lapja, megemlékezvén Zolner Bólanról, Jankovitsa káról is Hontmegeve „Milleniumi emlékkönyve” egyébiránt erről bőven fog mesélni.

Zólyom megeyből.

Még mindig a feladatellen ünnepségeknék fényben sűtkerezünk, az az csak azoknak nagyszerűségéről ábrándozunk s csak most kezdjük tulajdonképen fel-fogni a conventionalis kicsiségen, a hin külsőségeken kívül az erdélyi congressus etikai, szellemi értéket, melynek értéklásába annak előtte nem igen bocsátkozhattunk, levén fő-fogadunk az illustris méltóságok és nagyméltóságok méltó fogadtatása. Most már a kisebb emberekkel, hazai és helyi tudósaink tudományá lép előtérbe s ezt is bele vonjuk társalgásunk keretébe. Merl vannak ám nekünk helyi szaktudósaink is. Hogy ezuttal többeket ne említsék: itt van Csiby Lóvine kir. erdőmesterünk az ő egyetemes delejtűje nélkül felhordó műszerével, mely műszer egy csapásra nemcsak a delejtűt, de a körzöt és állós mérzést is nélkülözhetővé teszi a nehéz mérési munkánál, illetve a szerkesztésnél, továbbá Székely György püspöki erdőmester és az ő gyaluló fűrészt, melyet Szerkesztő Ur lapja már régebben ismertetett. Herdina László v. főerdész is szép munkát állított össze az ünnep alkalmára; most ismertetik lapjaink. Blamar Ödön tanárnak a szépirodalmi és társadalmi tere nagy buzgóságot kilejtő tudósunknak is megadtuk azt az elismerést, mely őt méltán megilleti: ünnepiesen elbucszunk tőle, Eljenek ezek a tudósaink; a többieket is majd alkalomadtán.

Amde nemcsak a tudomány foglalkoztat ám bennünket; az élet s a régiók iránti kegyelet is. Az előbb, a jelenből kiemelve turistáink szorgalmát, mely e hó közepén kirándulásokat tervez: mint hallom nagy számu kirándulás lesz ez. Továbbra tüzoltóink életre való kezdeményezését tüzoltói tanfolyamot, mely 6 napon át kiváló buzgalommal vezetelve, kitűnő eredményt mutatott fel. Besereglettek ahhoz Besztercebányára vidéki tüzoltó egyleteink küldöttei. Kik a próbák eredménye kiállva, most apostolaivá váltak e hümános ütezménynek. Lukács Gyula tüzemester volt a tanítójuk. Eljen! A régiségek iránti kegyelet nyilatkozik abban a törekvésben, mely az ipar, történelem, az iparművészet régi emlékeit egy helyre gyűjtieni, az enyészéltől megóvni siet. Ebben meggyekben különösen Thonka Gyula helyi régészünk excellál. Megjegyzem végül, hogy a föld gyomraba is lehatolunk e célból, régi barlangokat is tárnak fel, mit a péteri barlang újabb feltarása bizonyít. Üdvözlöm ez új rovatban az ő bányaváros és ifju szerkesztőt (no, nem igen ifju az. Sz.) s azon ohajomat fejezem ki, vajha az érintkezés a két társhatóság között ismét gyakoribb lenne; ha nem is olyan mint valaha volt.

Bars megeyből.

A garamvölgyi vasut építése nemcsak megkezdődött, az ifju vasutnak három vashidja lesz a Garamon: Saksóvárjáránál, a szénásfalvi hid-közélemben s mackarvónál. Rudnón a budapesti Strobenez cég rézgalék termelése ezaljból bányát nyit. A garam s. benedeki klastromt apáca-noviciátussá rendezték be az angol kisasszonyok részére. Megkezdődtek az alispánválasztásra a combinatók. Erről tán máskor.

Különfélek.

— Személyi hírek. Rimély Károly garam-szkeresztő püspök Esztergomtól átutaztatban e hó 7-én városunkba érkezett s itt prepost-plébánosunknak volt a vendége. — Hüflüt József min. tanácsos bányagazdagi és hó 8-an Budapestre, onnan pedig a vajdahunyadi bányászkongressusra utazott. — Krausz Kálmán rendőrfőkapitányunk a négy heti fegyvergyakorlatból visszaérkezett s e hó 12-én vette át hivatalát. — Szitnyai József polgármesterünk e hó 13-án utazott el Vajda-Hunyadra a bányászkongresszusra.

— Közigyűlés. Városi törvényhatósági bizottságunk ülését főispánuk ő méltósága e hó 20-ára tűzte ki. Ezt megelőzőleg 19-én lesz az előkészítő tanácsülés.

— László kir. hercegegrt. Miként már előbbi számunkban említettünk, a legelső magyar ifju halála városunkban is általános megdöbbenést keltett; — azt azonban az idő rövidsége miatt el nem mondhattuk, hogy a mi 7-én, a haláleset követő napon Vajdaszékban a gyász kifejezése iránt történt. Szitnyai József polgármesterünk ugyanis 7-én rendkívüli tanácsülést hívott egybe, mely jóváhagyó tudomásul vette

polgármesterünknek azon intézkedését, melyből kifolyólag a gyászlobogót a városház tornyára kitűztette. Elhatározta továbbá, a tanács, hogy részvétárat intéz a gyászoló főhercegi családhoz, mely részvétárat Vörös Ferencz t. b. főjegyző nyomban elkészítvén, azt felolvasta s talán mint a törvényhatóságokéi között az első küldetett el. — Elhatározta végül azt is, hogy más törvényhatóságok esetleges példájára képvisellett is magát a temetésen, de erre nézve a második napot kívánta bevárni, a mikor megtudható lesz, vajjon más törvényhatóságok is képviseltek-e magukat. — A részvétárat szövegét egész terjedelmében alábbiban közöljük:

Fenséges Császári és Királyi Főherceg Urunk!

Fenséges Császári és Királyi Főherceggasszonyunk!

Egy szó nyilatallott a hazán keresztül, egy röpke szóban annyi fájdalom! Érezük a mint a föld szíve rezdül, s átvonaglik rona, völgyi és halom!

László király herezeg meghalt! annak az aranyláncznak megpattant egy szeme, melyet a legfényesebb trón és a legalkotmányosabb nemzet között a bizalom és szeretet fűzött.

Sir a nemzet. Őszinte könyei egybe folynak a fájdalomtól sújtott, imadattal környezett gyászoló család forró könyveivel.

És méltán, hisz e gyászoló család Császári és Királyi Fenségekné a családja, Szent István első királyunk méltó sarja, dicsőségesen uralkodó Első Ferencz József Apostoli magyar királyunk vére!

Nem a sors keze sújtotta e mérhetetlen csapást Császári és K. Fenségekre és mi reánk magyar nemzetre, hanem az ádász véletlen; mert a sors keze ártatlanokat ok nélkül nem sújt soha! És van-e ártatlanabb egy ifju léleknel, melyet az Isten iránti imádat mellett a szülők és emberiség iránti szeretet tölt be!

És elhunyt ifju menyéje Fenségekné még egy más érzelmet tetézte ezt a szeretetet; nemzetének, fajának rajongó szeretetével, mely csak kisebb körű, de amazoknál nem kevésbbé szent!

Ebben a végtelen szeretetben egyesültünk mi magyar nemzet a legmagyarabb királyi főhercegi családdal, mindannyiszor, mikor közös volt az örömnök s ebben a szeretetben, zárandokunk most oda a ravatalhoz melyen Császári és Kir. Fenségekné legdrágább kincse, nekünk is legdrágább halottunk millióktól könyözgetlen pihen, némán.

Engedjék helyet Császári és Királyi Fenségekné nekünk is, ez ősbányaváros öröklött hűségű közönségének e mellett a szent tetem mellett, a hova legelőbb imáinkkal közeledünk, kérve az Egék Urától az enyhét adó vizaszt, kérve, hogy idő és részvét adja meg azt.

Császári és Királyi Fenségekné legálázatosabb szolgáló Selmeicz Bélabánya szabad kir. város közönségének nevében.

Selmeiczbánya 1895 szept. hó 7-én

Szitznyai József
polgármester.

— **Tanítók tisztelgése.** A „Selmeiczbánya és vidéke tanítóinak egyesülete” e hó 8-án testületileg tisztelt Szitznyai József polgármesterünknel. Az egyesület elnöksége rég kereste már az alkalmat, hogy tisztelet adóját a tanígy kiváló barátja, jóakarója előtt ily módon is lerója, de csak most sikerült nekik egy összejönnök, hogy teljes számban jelenhettek meg a tisztelgésnél. Szónokunknak Aczel János igazgató tanítónak szép beszédére polgármesterünk köszönetet mondva a megtisztelésért kinyilatkoztatta, hogy mint eddig barátja volt a tanítóknak s erejéből telhetőleg támogatója a tanígynek, ugy ezental is az marad mindenkor. A tisztelgők, kikre kellemes benyomást tett polgármesterünk beszéde, jól eső érzéssel távoztak el a polgármesteri hivatalból.

— **Obelz József,** az itteni k. k. gymnasiumnak egykori jeles igazgatója, a ki magyar és német nyelven tartott jeles szónoklataival annyira fellépett, a múlt héten Nagy-Kanizsán meghalt. A ritka műveltségű lamár életének vérmérgézes velett végét. Hílt telegét hazaszállították övéi Bácskába.

— **Zsigmond Vilmos szobra.** Zsigmond Vilmosnak, városunk egykori orsz. képviselőjének a városi legiti artezi kut. fújónak mellszobát, melyet a Nádorfürdő előtt állítanak fel, már elkészítette Széchy Antal szobrász. A szobrot nosokára öntésbe viszik és talán négy hónap múlva már feallíthatják a fürdő előtt. A szobornak, a mely a művész műtermének egy külön szobájában áll, jó sok látogatója akad, különösen a bányász és geologus világ emberei közül. Vajjon egykori választói közül azok, a kiket oly sokszor écseltette jóságát, kegyellett nezik-e még? Bizony mi is lehetnők, selmeiczbányaiak a kegyellett adóját a jeles geologus iránt, a ki utótrőve volt annak a szaknak, mely már anny jeles vállalatot létesített s annyi vidéket látott el artezi kutak segélyével áldást adó vízzel.

— **Levélárunk kincsei.** Dr. Récsy Viktor pannonhalmi főkönyvtárnok, mint a millenium történelmi fősportjának kiküldöttje a múlt napokban városunkba is ellátogatott s itt a régi számadási könyveken kívül egyéb érdekes műveket is talált. Nevezetesen megállapította több oly régi könyvről, hogy azok csakugyan incunabulumok, a melyeket ilyenekül írt járt dilettans regészkedünk el nem ismertek. Lapunk szerkesztőjének jól eső elégtelül szolgált a tudós nyilatkozata, mert mintegy évtized előtt, mikor a levélárban egy előkelő látogatonak ama könyveket incunabulumként mutatta be, formálisan kinevetett. Az excellentiás ur kacagása ragadóssá lett, kíséretét készsége követte a példáját s az incunabulum és a mutatója szerényen kitért a szánó kacagás elől, amaz a levélár legrejtettebb szögletébe, utóbbi pedig öntudatahoz fordult megnyugtatót. A kacagást még most is hallani vélem, mondhatom nagyon sértett, mert lenező gúny kísérté; de most már . . . nem sért. Mégis incunabulum!

— **A bányász congressus városunk képviselőben Szitznyai József polgármesterünk és Wankovits Lajos tb. tanácsnok vesz részt, a kik e hó 13-án utaztak el Vajda-Hunyadra.** Szakfőleink közül Hílt József minis. tan. bányagazgató, Farbak István orsz. képviselőnk, Soltz Vilmos akad. igazgató, Cséti Ottó főbányatanácsos, Svehla Gyula bányatanácsos, Dr. Tóth Imre bányaker. főorvos, Schelle Róbert Staudner Jenő bányatanácsosok, Faller Károly, Schenek Gyula, Pauer János akad. tanárok, Cseh Lajos bányageológ, főmérnök, Csia Ignáz főmérnök, Litschauer Lajos főmérnök egyes. fitkár vesznek részt.

— **A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület meghívója.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesületnek 1895. évi október hó 3-án déltől Losonccon tartandó XIII. rendes közgyűlésére az egyesület tisztelt tagjait és az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk. A közgyűlés tárgysorozata; 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Az igazgatóválasztmány évi jelentése, és abból kifolyó javaslatok. 3. Az egyesület pénztáráról 1894. évi zárszámadása. 4. Az 1896. évi költségvetési előirányzat, és az 1896. évi működési tervet megállapítása. 5. Indítványok és javaslatok. 6. Igazgatóválasztmány kiegészítése. 7. A fitkári állásnak választás útján való betöltése. 8. A jövő évi közgyűlés helyének megállapítása. A közgyűlést megelőzőleg, október hó 2-án délután 5 órakor, az igazgatóválasztmány tart ülést. A közgyűlésen résztvevni szándékozókat felkérjük, hogy ezen szándékukat szeptember hó 15-éig az egyesület ügyvezetőjénél Nyitra ben bejelenteni sziveskedjenek. A vasuti menetlerv és időbeosztásról tisztelt tagtársainkat hírlapok útján lesz szeresének értesíteni. Hafuzúü üdvözlettel Nyitra, 1895. évi augusztus hó 10-én Majthényi Géza, jegyző. Craus István, ügy. alelnök.

— **Egy Kálmán színtársulata** bevégzte bemutató előadásait. E héten színe került Fedóra, az Új Honpolgár s a Madarász. — de nem a Simándyok által elferdített Madarász. — s a közönség arról győződhelt meg, hogy az új társulat megérdemli a partfogást, a melyet megadni bizonyára nem is fog késmi művelt közönségünk. — Ma vasárnap Galambódi Sándor kerül előadásra, melyet valamint általan a színház látogatását melegen ajánljuk közönségünknek. Nemesak magának szerez a közönség a társulat kellő támogatásával élvezetet, de ezzel utját végja a zengerájok betörlésének, a melyek, mint már félve óta panaszkodjuk e lapok hasábján a jóízű rovisára használják fel az alkalmat olyankor, mikor az ősi színi évadban nincsenek színeszeink. — **Heti műsor:** Hétfő: Prima-donna, kitűnő új bohózat az Új Honpolgár szerzőjétől. Keden: Mogyeri Erzsike, a Budapesti zeneakadémiai növendékének föllepettel Szullán, nagy operette. Szerda: a Bolondok haza, kitűnő mulattató bohózat. Csütörtökön a vidéki színpadokat megelőzve, itt először a fővárosban óriási sikert aratott énekes vigjáték a Kis Hősereg a híres Kalnoki kupléval. Péntek szímet. Szombaton: itt először A Czerász Konti hímvevcs új nagy operetteje. Vasárnap: Apja lánya, kitűnő, eredeti énekes népszínmű.

— **Biztosítási képviselő.** Altman Imre városi levéltárnok ur a régi és jó hírnévnek örvendő Adriaai biztosító társulat képviselőt elvállalta. Örömmel üdvözöljük Altman urat ezen a téren is és reméljük, hogy neki sikerülni fog polgártársaink között a biztosítás üdvös intézményét terjeszteni és népszerűsíteni. Az általa képviselt társulatot teljesen megbízhatónak ismerjük, közéletünk egyik kimagasló alakja. Báró Podmaniczky Frigyes ur vezetése alatt áll és így mindenkinek jó lelekkel ajánlhatjuk. A társulat czimtablájára Jähn Vilmos jóhírű szabónyteretnek helyisége fölött van kitéve, a hol színtelen lehet a biztosítás iránt felvilágosítást nyerni.

Nyiltter.

— **Ball selyemszövetekkel 35 krtól 14 frt 65 krig méterként** — valamint fekete, fehér, színes, **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig méterként sima, csikos, kockázott, mintázottak, damaszt s a t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 szín és mintazásban s a t. **postabér és vastartósok a hazhoz szállítva mintákat postafordultival kold: Henneberg G. (es. k. 2 óvarszállító) selyemgyára Zürichben.** Szvejsza csimzett levelek 10 kros, levelező lapokra 5 kros alyag ragasztandó. Magyar nyelven lrt megrendelések pontosan elintézetnek.

Hirdetések.

Első selmeiczbányai temetkezési vállalat.

A gyász óráiban, midőn a fájdalom amugy is lesújtja a hátramaradt családtagokat, a temetkezési vállalat van hivatva a drága halott temetése rendezésével járó gondoktól az élőkét megmenteni.

E hivatásnak töle telhetőleg igyekszik az első selmeiczbányai

temetkezési vállalat

a n. é. közönséggel szemben megfelelni, tisztelettel ajánlván 'fel szolgálatát a következő feltételekkel:

I. osztályú temetés	450 frt.
II. " "	340 " "
III. " "	230 " "
IV. " "	100 " "
V. " "	75 " "
VI. " "	23 frt.

12 éven aluli gyermekek számára 1/2-enti áraknak fele számítottak.

Maradok tisztelettel
Matzán Ferencz.

MACK féle **DUPLA-KEMÉNYÍTŐ**

a leggyorsabb és legrövidebb mód gallerókat, kézelőket stb. csakoly fáradságos ügy keményíteni, hogy **oly szűkek, mint ha ujak volnának.** Kizárólag abban áll, hogy **mack dupla keményítőjével keményítjük azokat.** Aki egyszer használta, mindig csak ezt alkalmazza. Mindenütt kapható 4, 10 és 20 krajcáros cartonokban. Póráktr **Fritz Gottlieb, Biedem III.** osztrak magyarországi részére: **Mack Henrik, Ulm a. D.** Egyedüli gyártója a fenteltől.

Bizt os szer, a gallerókat, kézelőket stb. ugy keményíteni, hogy ugy 'néznek ki mintha ujak volnának. — Tekintettel azon követelményekre, melyeknek mai nap a felhőnműnek fénység és merevségére nézve meg kell felelni, az egyszerű rizs-keményítőt különféle pótszerek — mint főtt bős, gummi, viasz stb. — hozzáadása által iparkodnak a mosnók javítani, a mi azonban csak gyakorlat és tapasztalat útján érhető el. Ez az oka, hogy sok háztartásban folytonos a rosszul sikerült keményítés miatt panasz. De a keményítés mindenkor biztosan pompásan sikerül, ha **Mack kettős keményítővel** történ, mely megbízható és használatra teljesen elkészített keményítő szer, a mely továbbá a szükséges pótszereket, ugyszintén a fényterőző szolgáló anyagokat kellő arányban tartalmazván, lehetővé teszi, hogy gallerók, kézelők stb. rövid idő alatt ugy keményíthetők, hogy ujaknak tűnnek fel.

500 frtot tudod bájban adok azon

szenvendőnek, a ki a világhírű u. n. **Maltosen-Praeparat**-tól, ha ezt hosszabb ideig évtvzi, biztos gyógyulást, vagy legalább enyhülést nem érez. Köhögés, rekedtség, asztma, tüdő- és légesőbéli megthülés stb. már néhány napi használat után megszűnik. Ezeren kitűnő eredménynyel használták, miről számos bizonyítványaink vannak. E gyógyszerek árusítása minden államban engedélvezve van és betegek igazolt vagyontalanság esetén ingyen kapják e praeparatumot. Ara 3 üvegnek 3 frt. 6 üvegnek: 5 frt. 12 üvegnek: 9 frt. **Albert Zenkner,** Erfünder der Maltosenpraeparate, Berlin S. O. 26.

AUER-féle IZZÓGÁZ.

A jelenkor legolcsóbb és legjobb világítója.

Felényinél több a megtakarítás, mint az Argand-féle és pillangó lángnál.

Izzógáz világa lényegesen világosabb mint közönséges gázlángé, vagy a villany világításé, a mostaninál kevesebb lángra van szükség.

Izzógáz majdnem semmi hőt sem ad és nyugodt, kellemes, a szemnek jól eső fényt szolgáltat.

Izzógáz négyszer oly nagy fényt idéz elő, mint egy Argand-lámpa.

Izzógáz egyenletesebben terjeszti szét a fényt mint más gázlángok.

Izzógáz nem ad füstöt és kormot, a takarók nem feketednek meg, a díszítések mit sem szenvednek, a lég tiszta és egészséges marad.

Izzógáz változtatás nélkül alkalmazható gázcsillárokon, fali lámpákon stb.

Egy lámpának (izzótest és cylinder) a mérsékelt ára a felszereléssel együtt 5 fnt 30 kr.

Magyar izzóvilágítási részv. társ. Budapest.

1507. sz.

1895. tkvi

Árverési hirdetményi kivonat.

A selmeczbányai kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy selmeczb. vár. árvaszéknek kérelme folytán végrehajthatónak Steffel József elleni végrehajtási joghatállyal bíró önkéntes árverési ügyében a selmeczbányai kir. járásbírósg területén levő a selmeczb. 289. sz. tjkvben fekvő a Steffel József tulajdonúul bejegyzett 1-330 helyr. sz. 79/II népsor sz. a ház és kertre, az új utnál az árverést 900 ftrban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb meg-

jelölt ingatlanok az 1895-dik évi október hó 9-ik napján délelőtti 9 óraker a selmeczb. kir. járásbírósg telekkönyvi hatóságánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 90 fnt banatpézt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelölt árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8

§-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a banatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Selmeczbányán 1895. szept. 3-an.

A selmeczbányai kir. járásbírósg mint tkvi hatóság.

Heyder kir. jbró.

Két tanoncz kerestetik!

A Waltersdorfer és Markvard-féle könyvkötészetbe, két, jó házból való fiu

tanonczul

azonnal felvétetik.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Selmeczbánya városa és környékére képviseletünkkel

ALTMAN IMRE urat

városi levéltárnokot biztuk meg, kit felhatalmaztunk társulatunk részére a biztosítás minden ágazatában ügyletek felvételére, és kérjük a n. é. közönséget, hogy nevezett képviselőnket támogathatni és b. bizalmával megajándékozni sziveskedjék.

A cs. és kir. szab. Adriai biztosító társulat magyarországi osztálya,
Báró Podmanitzky Frigyes

Lichtenberger
vezértitkár.

1—3 intező.

Női felöltők áruháza!

Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy az

Őszi és téli idényre

legujabb divatu felöltőimmal, u. m. kabátok, legujabb párisi és berlini divat szerint gallérokcal (coeps), körköpenyekkel (rotunde), szörme és különböző bélésekkel dús raktárt tartok a vásár tartama alatt a fenti teremben.

Kiváló tisztelettel

Grosz Henrik

női felöltők áruháza.